

Efemèrides de l'oblit

«En la societat de la velocitat informativa i de fer lliscar pantalles amb un dit sembla que hi ha una gran capacitat per quedar colpit per la barbàrie d'una guerra i, just després, arxivar-ne l'existència»

Hi ha efemèrides especialment doloroses no només per allò que ens recorden, sinó per allò que hem oblidat. Sis mesos han passat des de l'inici d'una guerra, la d'Ucraïna, que continua sent una sagnia per als més febles, la població civil. Un conflicte tràgic com ho són d'altres que, per distància i perquè el temps és enemic de la memòria, cauen en un oblit injustificable. Síria, Afganistan, Congo, Iemen, Etiòpia, Palestina. La llista s'allarga fins a la seixantena en paral·lel a una creixent falta de focus que constata com d'efímera pot arribar a ser l'atenció aliena i com d'anestesiada pot arribar a estar la consciència davant tant de dolor injust i estèril.

En la societat de la velocitat informativa i de fer lliscar pantalles amb un dit, sembla també que hi ha una gran capacitat per quedar colpit per la barbàrie i, just després, arxivar-ne l'existència. També la guerra perpetrada i perpetuada per Putin ha anat minvant en la presència mediàtica, malgrat la tenacitat demostrada pels periodistes que des d'Ucraïna -o des d'altres països en conflicte- han estat i estan sobre el terreny jugant-se la vida per ser els ulls de la resta del món i documentar què hi passa.

En l'agenda política dels països europeus, les morts i les vides estroncades han quedat eclipsades per la crisi energètica -que ja existia prèviament però que ara s'ha accelerat- i una inflació desbocada derivades del xantatge del Kremlin. Un xantatge fruit d'un mandatari sense escrúpols, però llaurat també a compte de la dependència de qui no va saber aturar-li abans els peus mentre el negoci funcionés i de qui tampoc sap com frenar-lo ara.

A hores d'ara, el conflicte continua i no hi ha cap símptoma de negociació d'un alto al foc. S'ha parlat més d'aportació armamentística per a la resistència ucraïnesa que de vies per aturar l'esfereïdor balanç de víctimes. Nacions Unides comptabilitza 5.500 morts, Unicef assenyala que mil nens han perdut la vida o han quedat greument ferits i la xifra de refugiats s'enfila a més de sis milions. La guerra s'enquista i la seva ona expansiva dins i fora d'Ucraïna avança sense aturador amb els cervells governamentals més centrats en la urgència de com fer front al cop econòmic mentre l'origen de tot continua arrabassant vides. La invasió russa pot haver fracassat respecte els seus plans inicials, però ha capgirat l'ordre internacional i ha augmentat perillosament els decibels de tensió de potències mundials com els Estats Units i la Xina.

Entre les llacunes que queden d'aquests sis mesos, hi ha també el de l'atenció a les persones refugiades. Fins a 140.000 ucraïnesos han arribat a l'Estat fugint de l'horror. Però l'acollida, per a la qual es va activar una gran onada de solidaritat, no només implica parar el cop de la urgència atenent les seves necessitats bàsiques, sinó garantir que poden desenvolupar una vida digna com a ciutadans i ciutadanes de ple dret. Els serveis socials dels països europeus es van veure superats per la crisi humanitària i no són poques les persones que han topat amb la burocràcia administrativa.

En tot cas, ha estat crucial la concessió de permís de residència i de treball, condicions que, paradoxalment, es continuen negant als que fugen d'altres conflictes. Una injustificada desigualtat a l'hora d'atendre els drets humans que queda retratada en les 138.000 proteccions temporals a refugiats ucraïnesos que s'han concedit aquest any davant les 18.300 persones migrades que han arribat d'altres països fugint també de guerres i de la fam i a qui la llei d'estrangeria sotmet a l'ostracisme. Greus contradiccions com aquesta s'acumulen amb d'altres com ara la d'Alemanya intentant substituir part de la dependència russa per la de Qatar o la d'advertir del perill nuclear que està provocant Rússia controlant centrals ucraïneses mentre

països com França veuen en aquesta energia, més que en les renovables, una aposta de futur.

Oblits, incoherències i lliçons desapreses. En contra del refranyer popular, el temps no ho posa sempre tot a lloc, sinó que ho empitjora, ho enquista i fomenta perversament que l'excepcionalitat d'una guerra recol·loqui la crueltat en la quotidianitat. Sis mesos després d'haver encaixat amb el cor encongit a l'inici de l'atac rus, l'efemèride ens recorda que la desmemòria és, també, una injusta i egoista condemna.